



Numărul 18. Oradea-mare 30 apr. (13 maiu) 1900. Anul XXXVI.

Apare duminică. Abonament pe an 16 coroane, pe 1/2, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Carmen Sylva

IEHOVAH.

(Urmare.)

8.

O femeie,

Cu chipul rupt din soare, — atunci i-a zis :  
 „Te plângi, tu din splendoarea ta cerească ;  
 „Tu cel ce-aprindî pe toți, ești trist și rece!“  
 — Ea cat pe Dumneșeiu. Nu-l aflu 'n cântec.  
 „Pe Dumneșeiu?“ a zis. „El e 'n iubire“.  
 Și galeș l-a privit, zimbînd cu ochii.

Eră el Dumneșeiu? Pe patul moale,  
 De fete 'ncunșurat, pe capul lui  
 Cununi punînd și vrerile-ascultîndu-î.  
 A lui eră mărgeanul frumuseții ;  
 Și nentrerupt, nebun și furtunatec  
 Bîtu paharul lacom al iubirii,  
 Jertfind pentru frumos frumosul vieții.  
 Cătă iubirea vecinic — și-o găsi  
 Că-î numai umbră, iar plăcerea  
 Cea fără saț, dorită numai umbră ;  
 S'o svêrli, nesăturat de ea, 'ntr'o parte,  
 Nici plînsul nu-l mișcă, nici vorba plînsă,  
 Rîdea strivînd o floare și simțica  
 Că are-un drept și-o datorie s'o strivească.  
 Atunci, femeia cea de mult uitată  
 Veni, privind la el ca 'n ceasul morții  
 Rănita căprioară : „Ți-am adus  
 Copilul teu, pe cel născut de mine,  
 Ahasver, ție 'n chipu 'ntreg asemeni—“



Na și ție.

„Asemeni?” Şi 'ngrozit se uit' Ahasver.  
 „Ursit al morţii e! nu vreaŭ să poarte  
 „Din noŭ prin lume-amarul meŭ de veci”.  
 Cu mâni de fier el ş-a cuprins copilul  
 Ca să-l strivească 'n mîni, dar biata mamă  
 L-a smuls fugînd cu el.

„De-ai fi, Iehova,

Eŭ n'aş avea copil şi nici urmaş  
 Ca să-ŭ aprindă lumea ta cu îndoială,  
 Cătînd dreptatea ta ce nu există  
 Şi 'n veci negându-te, cu glas de tunet”.  
 Căraşi ve din casa mea, femeii corupte;  
 Nu-ŭ nici un Dumnezeu, şi nici iubire”.

9.

Ce om negustoreşce-aici comorî,  
 Turnînd în beciuri aur peste aur,  
 Pe care el din vreme 'n vreme lacom  
 Îl pipăe, şi tremură? De-oşel  
 Sînt ochii lui, iar inima de piatră.  
 Şi degetele ghiare cari de-apururi  
 Tot scurmă, scurmă. Poate, Dumnezeu  
 E 'n aur? O, mai mult. Pentru Ahasver  
 Chiar aurul e Dumnezeu cărui  
 Se 'nchină el, când pipăind în ziduri  
 Găseşce-o uşă, numai lui şciută,  
 Şi dintr'un labirint el intră 'ntr'altul  
 Şi-apoi în beciu adânc — aşă de-adînc,  
 Că nu străbate vecinic pîn' acolo  
 Vrun glas de sus — şi stînd la luminare  
 Rădică saci ce stau grămădi, tăcuţi  
 De par' că n'au văcut nici când lumina.

10.

Deodată — Doamne ce-ŭ? — se sbate locul,  
 Zăvoru 'ncue uşa, url' un vuet  
 Venind de sus — ş-apoi tăcere iar,  
 El bate 'n uşe, — o sgâlŭie şi 'ncearcă  
 Cu 'nfiptele lui unghiŭ să desprindă  
 Vr'o scîndură din ea, şi 'n urllet chîamă  
 Pe cei ce sînt de-asupra 'ntr'ajutor.  
 Nimic. Nimic. Iar umbra lui se mişcă  
 Şi joacă pe părăi, grozav de mare,  
 Şi plină de fior, părea că-ŭ Duhul  
 Cel reŭ, al lui, care-ŭ bătuse joc  
 De el şi-l prinse-aici să zacă vecinic,  
 În zarea tremurat' a luminării  
 El vede-acum un sac crăpînd; şi aur,  
 Ca sângele. din sac începe-a curge  
 Şi picură sunînd, sunînd mereŭ.  
 Şi tot mai mic e mucul luminării:  
 El sfîrăe, ş-apoi s'a stins. Ahasver,  
 De foamea cea cumplită, roade sacii  
 Şi aurul din ei, dar aducîndu-ŭ  
 Aminte, rîde răguşit: „De-apururi  
 Flămînd şi 'n întunerec, că sînt vecinic!”

11.

La Nil eŭ l-am cătat, şi nu eră!  
 Pe-un stîlp înalt am stat, şi nu-l vedui!  
 Mă-ă spus că pentru el se fac răsboaie,  
 Şi l-am cătat, şi nu-l găsiŭ prin lupte.  
 Credeam să fie 'n cântec, nu e 'n cântec!  
 O fi 'n iubire-am zis, şi nu eră!  
 În aur! Iată stai pe munţi de aur,  
 E aur tot ce-apuc — şi pier de foame.  
 Acum, dac' aş putea să-mă plec genunchii  
 Şi capul ca să zic: „Eşti Dumnezeu,  
 Cunosc puterea ta!” eŭ aş muri  
 Şi nu m'aş chinui. Dar nu-l cunosc,  
 Cât timp eŭ sufer chinari peste fire —  
 Nu cred în el, căci sînt născut spre chinuri.  
 Durere-ŭ calea mea, şi 'n lume parte  
 Am numai de 'ntunerec şi de lacrimă,  
 Şi tot ce-am moştenit e necredinŭa.  
 De-ar fi un Dumnezeu, l-aş blăstemă,  
 De-ar fi un Dumnezeu, ŭ-aş sta în faŭă  
 Şi-aş zice: Pfuŭ, că m'ă creat, Iehova!  
 ŭ-aş asvêrlî pe oameni la picături  
 Şi-aş zice: — Atât e ce-ă creat şi tu!  
 De eşti, eŭ rîd de tine! Tot dispreŭul  
 Şi ura mea, Iehova, dacă eşti!  
 Să fii!

Nu cred în tine şi — trăese!

12.

Oraşul e pustiŭ de mult, dar spune  
 Grămada de ruini că 'ntr'alte timpuri  
 Viaŭă fu pe-aici, frumseŭ şi artă.  
 Pămîntul sguduit, odată numai,  
 Şi-o flacără de foc, crăpînd udâncul,  
 Făcŭ ruini splendorile cetăŭii.  
 Dar iată, după veacuri, iar răsare  
 Viaŭă din ruini, şi 'ncep să crească  
 Biserici, mănăstiri şi cruci. Călugări  
 Se ved pe multe căi, zeloşi în lupta  
 Credinŭei lor. Şi ard ici colo ruguri —  
 De multe ori s'aud înflorate  
 Plânsori, din bolti ascunse sub pămînt,  
 Plânsori din guri de fete, de copii,  
 Când vr'un călugăr plin de fanaticism,  
 Prin chinuri şi tortură vreă să smulgă  
 Din ghiara lui Satan femeii şi fete.

13.

Acum ei scormonesc țarina care  
 Fu 'n vremuri casa lui Ahasver,  
 Ei dau peste-o zidire sub pămînt —  
 Dar n'are nici o uşă. Par' că este  
 De ênsuşi Dumnezeu clădit' aşi  
 Să fie cel mai bun locaş de casnă.  
 Dar iat' un om într'ênsa, stînd pe munŭi

De aur. Poate-î mort? El crapă ochii  
Încet, și „apă!“ geme „dați-mi apă!“  
Apoi, el întărit. de-o 'nghîțitură  
Se clătină și-orbit de multa zare  
De torții — și pune palma peste ochi,  
Privind mirat în gîturul seî, că vede  
Toiag și cruci și nourî de tămăie.

14.

„În numele lui Crist, tu cine ești?“  
— „Sînt îndoiala!“ — „Tu? Vr'un Saracen  
Ești tu, păgîn și hoț, care-ai ascuns  
Averi de-ale creștinilor aicea.  
Curînd pe roată-l punții, ca să spue  
Pe unde-a mai ascuns averi! Și-l faceți  
Să-și lapede credința 'n zei și idoli,  
Și pocăit spre Crist să se întoarcă“.  
— „Cînd n'au putut amarele dureri  
A vieții sbucnitate să me ducă  
Spre Crist, nu va putea călăul vostru“.  
Așa vorbi pe roată. 'n fierul roșu.  
Erou-martir al îndoielii sale,  
Cătînd pe Dumneșeu și adevărul.  
Atunci, un singur vaet fioros  
Eși din gura lui; și tremurări  
Boltitele 'ncăperi, și-au înlemnit  
Călăii. „Credî în Dumneșeu? Vorbeșce!  
Te 'ntreb din nou, ori ai să pieri în flacări.  
— „Să pier? Nu pot să pier pe roata voastră,  
Nu pot în flăcări, nu, că eu sînt vecinic:  
Ahasver“.

Și 'ngroziți îngălbeniră  
Cu toții. „Ce? Me știți? Voi me cunoașteți?  
Adusu-mi-a pe-aici grozavul nume  
Samumul din pustia? Voi me cunoașteți?  
Părea c'ar și vedînd pe Satan însuș,  
Așa s'au dat în laturî toți. El rîse:  
„O, viermă nebolnică, voi! O, ce cucernică!  
Întîi pe Crist l-ați chinuit, me ardeți  
Pe mine-acum. în numele lui Crist!  
Ah, nu e Dumneșeu, că dac' ar fi  
De mult v'ar fi svêrlit în fund de Tartar!“  
Se 'nalt' acum și pleacă; de pe deal  
Îi flutură mantaua 'n vînt, cînd dînsul  
Se 'ntource-o clipă ca să strige 'n vîi:  
„Nu! Nu e Dumneșeu! Iehova nu-î!“

15.

Ce oameni sînt acestia cari de luni  
Ved numai cer și apă? Proza lor  
Brăzdează mările spre lumea-nouă,  
Acolo sub catarg, proptit Ahasver  
De naltul brad, priveșce-adînc în apă  
Cea vecinică la fel, pe care vîntul  
O spumegă degeaba bictuînd-o,

Căci ea 'n curînd s'aseadă 'n luciul ei  
Și veselă se joacă 'n unde crețe.  
Un om cădu 'n adînc și dispărî  
Sub valuri, fără urmă. Multî periră  
Topiți de-arșița multă. Ceialaltî  
Tăcînd îi aruncară 'n sinul mării,  
In vecinica uitare! Numai țara  
Speranțelor o mai avea în gînd.

(Va urmă.)

G. Coșbuc.

## De dincolo de mormînt.

(Urmare.)

Încetul cu încetul tinerețea începî să-î așeze în  
suflet temeliea unei speranțe: prierșugul de altă  
dată al lui Mariu, pentru ea, putea să reinvie...

În schimbul acestui simțiment liniștit, ea eră  
să-î dea cea mai înfocată iubire, până la adorare,  
până la ori ce jertfă...

Greul eră să-î poată vedea macar odată, să-î  
poată smulge măcar pentru cîteva clipe din atmos-  
fera de durere și de regrete a locuinței lui.

Tatăl ei încercase de doue trei ori.

Mariu il întimpinase aproape cu aceleași cu-  
vinte:

— Pentru ce? Ca să adun floile mîngăerii?  
S'ar vesteji de cum le-aș culege. Ar fi o deșertă-  
ciune, și m'aș căi amar că am căutat-o.

Numai din adîncul unei asemenea stări vedînd  
lucrurile, Mariu negligase cu deseveșire partea de  
dinafară a cultului seî: la mormîntul Nellei nu se  
gîndise nici odată...

Pe cînd se plimbă inse, într'una din zilele a-  
cestea de primăvară, prin grădină, privirea i se in-  
dreptă fără de voe spre uliță.

În clipa aceea trecea o biată femeie, pe cap cu  
un bariz cernit, umblînd mersul celor ce lasă par'  
că în urma lor o diră din suferința lor tăcută; în  
mână ducea o coroană mică de „immortell“ vâpsite  
albastru și roșu: aceea îi păruse, de sigur cea mai  
frumoasă dintre cele ieftene și o cumpăruse pentru  
vr'un mormînt iubit, ori pentru podoaba vr'unui  
sieriu.

Mariu o privi lung...

În conștiința lui începea să se deștepte ideea  
unei datorii neîmplinite: de luni de zile avea și el  
un mormînt în care dormia o parte din ființa lui,  
aceea care nu mai cugetă și nu mai putea suferi.

Cum eră oare mormîntul acela? În părăsire de  
sigur. El nu se gîndise; iar Nelly nu-l avusese, în  
viață, decît pe dînsul.

Pentru întîia oară se hotări dar să vadă mor-  
mîntul Nellei și să ia măsuri apoi pentru ridicarea  
unui monument.

Cînd porunci să i s'aducă birjă, servitoarea, o  
bêtrînă care remăsese pe lângă casă, singura dintre  
ceialaltî servitori de pe vremea vieții, — nu-și putî  
crede urechilor.

— O birjă, repetă Mariu. Me duc să-î ved mor-  
mîntul.

Încă neîșindu-și din uimire, dar mulțămîti, de

eum plecă Mariu, servitoarea se îmbrobodă și o șterse și ea, lăsând curtea în paza unui dulău.

Sgomotul orașului care, timp de atâtea luni, ajunsese numai amorțit până la Mariu, îl supără — Stradele pline de lume, în necurmatul du-te vino al trebuințelor vieții, îl miră par' că... Nu înțelegea pentru ce privirile trecătorilor se ațintiau atât de stăruitor la dânsul... Căldura soarelui care cădea drept asupra-i, curentele de aer ale străzilor, neîntreruptul curent al vieții omenești, începură pe nesimțite a-l face și pe dânsul să se simtă om. Un ce nou, binefăcător, lucra asupra nervilor lui amorțiiți, îi destindea, îi făcea să vibreze, ca pe niște coarde de vioară uitată de mult, spre care o mână meșteră le acordează repede — pentru a dice „cântecul vieții”...

Aproape uitase pentru ce se află pe drum și unde se ducea...

Un oftat lung îi sguduî peptul: la capătul acestui bine fisic ce-l cuprinsese, vedu mormântul pentru care se ducea, pe această cale a morților.

Ciudat i se părû inse când pîtrunse în cimitir, căci nu-și putu aminti de o cam dată în care parte se află mormântul.

O vagă ocârmuire, după anume monumente, îl duse până la un loc... Se opri și începû a căută cu privire stăruitoare un mormânt în stare de părăsire, cu o cruce simplă, ce-și aducea aminte, ca prin vis, că cioclii o înfigeau în țărina proaspăt grămădită, în ziua îngrozitoarei despărțiri.

De-odată privirea i se aținti asupra unei bolți din care părea că un inger fese, gata să sboare în adâncurile de sus. Amintirea i se limpedi; pe lângă această boltă trebuia să fie mormântul ei...

Privi d'aproape și remase uitat: o îngrăditură de merisor, câteva brazde mici de curând improspătate și pregătite pentru a primi răsăduri, margini deja înverzite de-o țarbă măruntă și deasă, — și numai în mijloc o orânduială de floricele albastre care alcătuiă un nume: „Nelly”...

Cine îngrijește oare în acest chip atât de simplu, dar înduioșător de delicat, locuința Nellei lui?...

O clipă numai i se ridică în minte, acest punct de întrebare, și o perde de lacrimi i se trase pe de înaintea ochilor lor, iar genunchii i se plecară...

O clipă încă, și furios isbucni din toată ființa lui ardătorul dor de aceea ce nu mai eră, într'un hohot de plâns sfișietor.

De multe momente sta adâncit într'o contemplare dureroasă, rezemat de gardul de fier al monumentului vecin, — când se iviră în capătul aleii un bătrân și o copilă.

Neșciind cum să se apropie, pentru a nu turbură acel sfânt extas al unei dureri și iubiri ce supraviețuiau cu atâta statornicie, unei pierderi, — amândoi, stringându-și mâna într'o duioasă înțelegere, remaseră să privească tăcuți, cu priviri înlăcrimate.

De ici colo răsuna, în răstimpuri, plânsete care se înfigeau în tăcerea cimitirului ca niște junghiuri; din când în când glasuri depărtate, care păreau că se chiamă: pentru a se regăsi în marele pustiu al cetății adormiților de veci.

Rîndunele treceau ca niște săgeți, în sbor repede; pe ici, colo, porumbei se înălțau în marea de lumină liniștită a cerului...

Și numai ciripitul vrăbiilor și săriturile lor ve sele pe ramurile ușor înmugurite, suflau o adiere de

viață peste această copleșitoare tristețe pornită din ideea de moarte.

### III.

Valuri de verdeață se întind, ușor mișcându-se sub baterea vîntului mîngietor, până în zarile depărtate ce par' că se îmbină cu steașa albăstrime a cerului.

E cîmpul, — cîmpul nesfîrșit, care se pare neted de întins ce este, — pe de-asupra căruia gîndirea plutește fără țintă și privirea se pierde fără să vadă în amîenunt.

E cîmpul, — pe nesimțite dulce odihnit al sufletului încercat de vr'o obidă, — bătut de căldura soarelui vîratec, plin de aerul sînetos, pe care, nici jos nici sus, nimic nu-l îngrădește și nu-l strică.

În această nemîrginire, ici colo strabătută de copaci, — străji ce stau liniștei de pază, — viața omenească pare adusă numai la cele doue ființi, ce-și leagăna umbletul pe-o cărare, între lanuri.

Paznicii nedeslipiți de pașii lor, li-s umbrele, și tovarăși răsăritori de pacinica veselie, ciocărlile care țîșnesc din grâu și se duc, se duc, pe raza cîntecului lor, în slava cerului.

Ea-și adăpostește chipul sub o umbrelă albă: el, sub o pălărie cu margini largi.

Pe chipul ei rîde mulțămirea cea mai curată, sub un aer copilăresc, vesel și încercător; pe chipul lui visează melancolia și se înconderază ușor umbrele unor regrete încă neadormite.

(Va urmă.)

N. RADULESCU-NIGER.



### N o r...

*Se duce tinerețea și n'am gustat-o încă ...  
N'am nici un dor în suflet și nici o amintire  
Și vîtața mea îmi pare o slabă licărire,  
O undă rătăcită, ce tremură sub stîncă ...  
... Se duce tinerețea și n'am gustat-o încă.*

*În inimă-mi un cântec se stinge plin de jale,  
E un suspin ce moare pe-o floare scuturată ...  
Din lumile visate o ceață ne'ndurată  
Și rece ca pustiul mă-aduce noaptea 'n cale ...  
În inimă-mă un cântec se stinge plin de jale.*

*O, cît aș da acuma să ies la largul mării  
Și piept să dau cu valul ce mîndru-mă rîde 'n față,  
Să ved pustiul ăsta schimbat în dimineată  
Și-o nimfă să me pourte sub aripa visării ...  
O, cît aș da acuma să ies la largul mării.*

*Zadarnic caut în gluru-mă ... nu ved nici o lumină  
Care-ar putea să-mă deie un strop de mîngăiere ...  
E nor acum pe cerul de vise efemere ...  
... Purtam odată 'n suflet o lume mai senină,  
Acum nu-î nici o rază și nu-î nici o lumină.*

SÂN PETREANUL.



## Aceeș soartă...

Imitație.\*

☉ tacere profundă domniă în toată clasa. În locul șgomotului de alta-dată și a fetelor vesele de băieți, acum stau toți tăcuți, cu capetele în jos, ascultând observațiile severe ale profesorului.

Acești avea astăzi rară ziua lui posomorită, atât de temută de băieți. Cu obraji aprinși și aplecat peste catedră vorbii mănios elevilor. Apoi udându-și degetele încep să răsfoiască catalogul.

„Ionescu!”

Ionescu, un băiat sdravan, cu urechile mari și buzat, se sculă încet făcând un semn vecinului lui.

„Ei?”

„Deosebiri de obicei done feluri”..

Acți șovai, dar de o lată încep să spună lecția repede, cântând puțin pe nas. Cel din fata lui își atârșase gramatica în spate, astfel că Ionescu citii lecția.

Profesorul îl întrerupse, scoborând cu greutate treptele catedrei. Cel cu cartea în spate vră să dispară repede sub bancă, dar nu-merse. Violenia eră în sfârșit descoperită. Acum se descărcă toată furtuna din sufletul profesorului în cuvinte aspre, amenințătoare. În urmă își reluu examinarea cu o voce tremurătoare de iritație.

Un fel de neliniște îi stăpăniă pe toți. Cu pași rari măsura profesorul clasa în sus și în jos înaintea băncilor tăcute. Numai câte odată mototolirea vre unei hărții sau poenitura lemnelor din sobă îi făcea să tresară speriați.

„Mirinescu!”

Speriat sări acesta în picioare în fața examina-

iorului a cărui respirație găfăitoare îi atingea obrazul.

Mirinescu eră un băiat frumos, simplu îmbrăcat, cu o față ovală, buzele strâns lipite și niște ochi câprii cu cari privii încurecat la profesor. Începă:

„Verbul de conjugarea a doua e...”

Acți vocea îi se pierdă într'un mormur neînțeles.

Cadă rușinat pe scaun, cu ochii pierduți...

Cum s'a întemplat aceasta? De ce în momentul necesar devenii ca paralizat, fără a putea spune ceva. Dar ieri știuse această acasă, pe de rost, fără nici o greșală... Eră deci în adevăr un fel de „nătălfeată” cum îi dicea mama lui „și nici odată nu o să fie ceva de el”.

Ionescu, da, el șcica totdeauna ce sa facă. Inse el cu toate se siliă și învătă toate, rar putea să arate ce șcice. Intotdeauna rămănea el mai pe jos, întotdeauna.

Clopotul școalei îl trezi din visare. Sună de recreație. De odată ușa fu trântita cu putere de un elev dintr'o alta clasă, care trecea tocmai pe acolo. și care la vederea profesorului o luă la fugă. Profesorul care nu suferii astfel de glume își luă repede pălăria și bastonul și alergă să prindă pe vinovat.

Catalogul remase deschis pe bancă. Băieții vorbiiă între ei despre nenorocoasa examinare de astăzi, de mult nu li se întemplase licenilor

aceasta. Zărind catalogul, se repeziră toți spre el și începură a-l trage toți din toate părțile.

Mirinescu se retrase în banca lui, gânditor. Ionescu, cu picioarele întinse, se indeletniciă a scutură zăpada după pervazul din afară al ferestrei. Deodată sări drept în sus și înaintă hotărît, făcându-și loc cu coatele, și luând catalogul îl asvărli cu toată puterea afară până în mijlocul grădinei unde se pierdă în zăpadă.



Maria și micul Isus.

\* După Paul Wertheimer.

„Și acum cine va spune ceva, o să aibă a face cu mine!”

Toți îi răspunseră cu chiote de bucurie.

Ușa se deschise iar cu putere. Profesorul intră și se uită repede în toate părțile. De-odată cu glasul răgușit de mânie strigă lui Mirinescu.

„Am lăsat catalogul aci, pe banca dtale. Dta ești responsabil. Cine l-a luat? Ionescu poate?”

Bănuiala cădea mai întotdeauna pe Ionescu.

În sufletul lui Mirinescu se petrecea o scenă de nedescris. Își luase în gând, ca minciuna să nu vie nici odată pe buzele lui. Lupta între adevăr și colegialitate eră teribilă. Tăc.

„Nu vrei să spui? Bine. Îți las timp de gândit până la începutul lecțiunii...” și profesorul ieși.

Toți îl încongiurară.

„Ce ai de gând să faci?”

„Să se numească singur” răspuse el.

„Nu are simțul de colegialitate” răcni Ionescu, „și asta fiind că tatăl lui e boer și al meu e meșteșugar”.

„Asta e o mojiție” strigară ceilalți și-l amenințară cari cu liniile cari cu pumnii.

Cu mare greutate își făcî loc până la ușe. Ieși în coridor. Aci se mai liniști.

„Fără simț de colegialitate” așa-i spuseră. Zimbi fără voce. Dar ce-i păasă lui de acești colegi! Dar îi ură, căci pentru ei trebuie să-și calce pe conștiință, să mintă. Inse nu va face aceasta nici odată!

Prin coridor, băeții stau părechî, părechî rezimați de zid.

Buis. Buis. Clopotul sună. Băeții intră în clasă. Ionescu trecu pe lângă el și-i șopti rugător: „Să nu spui nimic, auzi!” Acum se rugă.

Directorul apărî și începî interogatoriul. Nici unul din elevi nu spuse nimic. Îi veni și lui rîndul.

„Nu te credeam capabil de astfel de faptă. Cine a făcut-o. Poate Ionescu?”

O voce interioară par că-i strigă: „vorbeșee, spune”. Toți așteptau tinîndu-ș resuflarea. Se uită pe rînd la toți, la toți aceștia cu cari își petrecea zilele, și ale căror fete le cunoșcea atât de bine, apoi totul îi apărî într-o ceață deasă, în care vedu numai ochii scânteetori ai profesorului.

Prin tăcerea dtale te recunoșci singur făptuitor. Vei trage deci urmările. Rămâne pe mîne.”

Când sună de ieșire, pe buzele tuturor eră numele lui Mirinescu.

„Vivat! vivat! Ești un băiat de treabă” îi strigă Ionescu când îl vedu scoborînd scările. „Fă cinste, zeu!”

„Tine!” și Mirinescu puse zîmbind disprețuitor, un franc în mîna mare și cu unghile murdare a lui Ionescu. Apoi o luă înainte, rătăcind pe străzi.

\*\*\*

Se opri într'o stradă tăcută, înaintea unei case mari și frumoase. Intră în curte și remase șovăind la scară, unde strălucia în litere aurite scrise pe o tablă neagră numele: E. Mirinescu.

Era, după cum se temuse, toți adunați la masă. Intră în sufrageria semiobscură. Umbra a doue bufeturi mari, încărcate cu argintării, cădea pe covorul pestriț. Soba de teracotă verde, cu ușa deschisă, răspândia o lumină ciudaă pe un „Apus de Soare” din părete, o copie după un tablou celebru din Luvru.

Împregiurul mesei ședea domnul Mirinescu, nevasta lui și guvernanta engleză cu copiii cei mai mici. Unii suflau în farfuria cu supă, alții numai o

vînturau cu lingura. Domnul, cufundat în gânduri, o lăsă liniștit să se recească, doamna suflă mînioasă, copiilor le fripseze limba.

Domnul Mirinescu, un bărbat ca de vre-o 40 de ani, de statură potrivită, slăbanog, cu un obraz fin, delicat, cu privirea tristă. Purtă o barba „a la Daudet”, cu guler întors și o cravată în formă de funtă. Eră o natură „necorectă” — după cum i dicea nevasta sa — care nu se sinchisiă de modă, și care trebuia fără voce să se conforme rolului de om de societate.

Doamna Mirinescu, o femeie înaltă, plină, cu trăsături marcante, un nas energic și barbia așuțită, eră stăpînul casei, ea porunciă.

Eră un contrast ciudat între ceilalți copii, vioi, vorbăreți, semănînd mamei lor, și Aurel atât de tacut.

Îl așteptaseră, dar vedînd că nu vine, mâncau fără el. Când intră, mama lui îl primi mînioasă, cu vorbe aspre, guvernanta își făcî observațiile ei, până și copiii începură a strigă.

Aurel remase în ușe, zăpăcit de toată galăgia asta. Dl Mirinescu îi luă partea dicînd că poate a întîrziat din cauza lecțiunilor. Urmări noue întrebări și observațiuni din partea doamnei, și ca să se isprăvească sgomotul, Aurel spuse că au avut mult de lucru, ceea ce l-a făcut să întîrzie. Deci o nouă minciună din parte-i, pentru care roși.

După masă, domnul vru să se retragă în bibliotecă spre a-ș face preparativele pentru ședință, dar doamna spuse că are visite de făcut și el trebuie să o acompanieze. „Da, da, trebuie să te duci” strigară copiii, până și guvernanta își dădî opinia. Copleșit de noue argumente, trebui să se supună. Aurel, drept pedeapsă, nu avu voce a ieși din casa.

În sfîrșit singur!... Străbătî toate odăile, salonul, în care domniă par că spiritul supărăcios al mamei lui, și ajunse în odaca lui de lucru, pe care o ură atîta, fiind că trebuia să fie la un loc cu ceilalți copii. Cu câtă bucurie ar fi vrut să aibă o odăiță a lui, numai a lui, fie cât de mică.

Se aședă la masă înaintea ferestrei și începî să desemneze, ocupația lui cea mai plăcută. Parăsi înse repede desemnul și luând o carte, răsfoi puțin în ea, apoi o aruncă la o parte. O neliniște îl cuprinse și o luă fără razna prin odă. Ajunse la biblioteca tatălui său, o cameră lungă și îngustă, părețî plină cu dulapuri de cărți beletristice și de etică.

Sertarul biroului eră deschis și se zăria o carte legată în piele. Eră „Jurnalul” domnului Mirinescu.

Înaintea biroului se află fotoliul, pe care sta tatăl său și el alături pe un scaun, ascultă povețile serioase pe cari i le da.

Ceva par că-l atrăgea spre „jurnal”. Se aședă în fotoliu și luă cartea în mîna. Voiă să se uite numai la titlu. Dar ochii îi rămăseră pironiți pe rînduri și începî a citi, a citi merceu cu lăcomie.

Eră tragedia vieții domnului Mirinescu, pe care o scrisese spre a-ș mai liniști puțin sufletul lui atât de încercat. Se cunoșcea din scrierea lui o natură superioară, cu totul altfel decît a celorlalți.

Eră dintr'o familie veche boierească și voise să devie artist. Simțea un impuls spre artă, ori care ar fi fost ea, fără a dori funcțiuni înalte și onoruri. Eră diletant în toate, aci îl atrăgea o artă, aci alta, nu putea să se hotărească la nici una. Îi lipsia energia. Fu silit să se supue cerințelor familiei și să

se decidă a face o așa disă „partidă bună“. Averele lor eră risipită, nu le mai rămăsese aproape nimic. El, cel mai mare, trebuia să dea casei strălucirea de odinioară. Cu toată opunerea lui de la început, la urmă cedă. Se vedu însurat, fără să știe cum.

Această femeie înaltă și robustă știu să-și bată joc atât de bine de iubirea lui pentru artă, încât o părăsi pentru totdeauna. Ea iubi altele, ei îi plăcea să vadă în ficcare zi numele Mirinescu publicat cu litere groase, in jurnale. Inse cu firea lui lipsită de energie, îl vedea când într'o partidă când in cealaltă. Mergea la club din obișnuință, se retrăgea într'un colț și citia. Discuțiile inflăcărute și sgomotul îl plietisiu.

Acasă, doamna poruncia. El nu putea să-și dea opinia la nimic. Nici în educația copiilor, aranjamentul casei, nici măcar la persoana lui. Doamna eră totul.

Aurel citi până la sfârșit „jurnalul“ din care înțelese numai pe jumătate. Il puse cu frică la loc și închise sertarul. Vedu fotografia tatălui său, o luă și o sărută. Se uită cu atențiune la ea și apropiindu-se de fereastra, scoase din busunar o oglindă mică și încep să examineze fața lui cu fotografia. Ce asemănare! Ca un fulger i trecu prin minte soarta care-l aștepta. Căci semăna și sufletește atât de mult cu tatăl său. De aceea mințiă, eră laș, căci i lipsia energia. Se vedea în gând și el cu o casă mare, o femeie reutacioasă, cu dușmani ca Ionescu și ceialalți colegi.

Cu fața lipită de fereastră, dus pe gânduri, îl găsi domnul Mirinescu. Il atrase binișor la piept și mângâindu-i obrazii, îi dișe:

„Plângi fiind că ai mințit, băiatul tatei? Dar a trebuit să minți fiind că te-ai silit. Curagiū, copile! Intrebuințează și tu pumnii. Nu lăsa să te calee în picioare“.

Amândoi se cutremurau, căci le trecu acelaș gând. Tatăl vedu asemănarea cea mare între el și fiul lui iubit și știea ce-l aștepta, iar copilul simțiea durerea tatălui său.

Și plângend i se aruncă in brațe ...

*Martie 1900.*

LIA MĂGURA.

## De-î mort dracul l-a luat.

(Anecdotă populară.)

În puterea nopții popa  
De-un țigan fu deșteptat,  
Dicendu-i să vină 'ndată,  
Că Danciu, bătrănu-i lată,  
De la căreimă sosind beat,  
E bolnav și zace 'n pat,  
Tot cerend în gura mare  
Grijanie de mănecare,  
Și de beut spovedit.  
Popa iute s'a gătit,  
Și fu gata de plecat,  
Întei inse a 'ntrebat:  
Ce vrea? . Iar Danciu response:  
— „Vreaū, părinte, ea să vii  
Pân' la noi acuma 'ndată  
Să-î dai ce vei șei, părinte:  
Beuturi, mănecări del' sîinte,

Că vrënd el acum să moară.  
Vrăcii de-estea cere doară.  
— „Bine, bine; dișe popa,  
Dar ia spune-mi, fētul meū,  
Ție pare-ți sau nu reū  
După Danciu, tatăl teū?  
— Cum de nu, deū, părintele! . . .  
Pare-mi pēcatele mele  
Și tot ce am: tot aș da,  
Dacă laș pute sculă.  
— De-î așa, așa să fie;  
Dar ce dai? . . Nu cōoară mie;  
Ci bunului Dumneđeū;  
De-o da ea să mai trăiască  
Încă cinci ani tatăl teū?  
— Ce să-î dai? . . Mai știu și cū . .  
Ia i-oī da și lui acelea  
Doue sute de arginți.  
— Fie!“ Popa îi response,  
Eū trimit unul din sînti  
La Dumneđeū; iar tu du-te  
Și te 'ntoarce cât mai iute  
Cu banii și pune-î coalca!“  
Și popa i-a arătat  
Un loc, și l-a învėtāt  
Când s'o 'ntoarce ce să facă.  
Țiganu 'ntr'o fug' aleargă,  
Și s'a 'ntors tot într'o fugă,  
Cu toți banii într'o pungă,  
Și în locul arătat  
I-a pus, și apoi a strigat,  
Cum fusese învėtāt:  
— „Doamnă, Doamnă, am venit! . . .“  
Iară popa, stând pitit  
În turn, cu glăsul schimbat  
Pe țigan l-a întrebat:  
— „Cine e? . . . Și ce poștești?  
— „Sînt Danciu și aș vrea,  
Dacă cumva s'ar putea,  
Tatiū tu să dăruješ  
De trăit 'ncă cinci ani,  
Și-ți dai o pungă cu banii! . . .  
— „Fie, fie; popa dișe;  
Fie precum dorești tu  
Și-acum acasă te du.  
Că afli pe tatăl teū  
Sănētos, cum sînt și eū! . . .“  
Danciu iute a plecat  
De-a dreptu-acasă prin sat;  
După ce 'ntei a lăsat  
Punga, unde-î arătase  
Popa. Și-ajungend acasă  
S'a ciudit și s'a 'ntristat,  
Căci pe Danciu l-a aflat  
Mort în pat și inlemnit . . .  
Din nou cōoara s'a 'nciudit,  
Iar pe urmă a grăit  
Necăjit și supērat:  
— „De-î mort, dracul l-a luat;  
Căci doară cu Dumneđeū  
Me 'nțelesei acum eū.  
Și el tatiū-a dăruit  
Încă cinci ani de, trăit.“

I. ENCESCU.





# SALON.

## Fantasia . . . bucureșceană.

E o zi posomorita de primăvară; dar e zi de serbatoare .. mare repaus dominical.

Ai observat dumneata, cititorule, câte progrese a făcut opinia noastră publică de când avem legea repausului dominical?

E zi de serbatoare ..

Pe stradele principale e o mișcare febrilă neobișnuită.

Mulțimea circula cu mare greutate; grupuri se aglomerează la răspântii, unde discută ferbinte; toată lumea e cuprinsă de nervozitate ..

Miroase în aer, nu, după expresia clasică, a iarba de pușcă, — din norocire, moravurile poporului nostru sunt mai blânde decât ale altor popoare, mai civilizate chiar, — miroase a... ghionțiuială.

Dar ce e? De ce fierbe lumea?

Se face o manifestație populară monstră în contra guvernului, care vrea să treacă prin camere *à la vapeur* legea pentru înființarea „Monopolului beuturilor spirtoase!”

De când ne bucurăm de binefacerile regimului parlamentar, n'a trecut această țară printr'o agitație mai grozavă.

Drept să spun: să merg la manifestație, n'am curaj, fiind că am aflat că guvernul este hotărât să reprime cu toată energia mișcarea populară, și n'am poftă să-mi stric vreun os pentru o simplă curiositate de gură-cască.

Pe stradă să me plimb, e foarte frig; și afară de a sta, te pomenești că me încure în vreo discuție și-mi capet beleaua .. Cine știe dacă nemeresc să me adresez în mulțime cuiva de aceeaș parere cu mine! și 'n astfel de împregiurări, un om ca mine, care nu înțelege mândria eroismului civic, trebuie ori să discute cu oamenii de aceeași părere, ori și mai bine să n'aibă nici o părere.

Dar dacă n'ai nici o părere, în astfel de împregiurări, când mai toată lumea are o părere, ești în primejdie să superi pe ori cine are una.

E mai bine așa dar să me ratrăg discret într'un colț și să tac.

Întru într'o berărie și aștept să pice din moment în moment ediția de seara a ziarelor politice .. Sânt tare nerăbdător să aflu ce a fost la manifestație.

\*\*\*

E lume destulă și 'n berărie. Un cunoscut mi se așază alături.

— Ei ce zici?

— Ce să zic? răspund eu .. Bine.

— Cum bine? Asta e bine?

— De! zic; știu și eu?

— Cum, știu și eu? Dacă dumneata, cetățean care te pretinzi ..

— Ba, zic, pardon, nu me pretind deloc.

— Nu e vorba că te pretinzi, dar ești; ești un om, care va să zică, mai instruit, și ai datoria, me

înțelegi; fiind că dacă unul ca dumneata stă indiferent și nu se interesează, atunei să-mi dai voce să-ți spui ..

— Nene, zic eu ..

— Ce, nene! .. Aoleu! Vai de biata țara asta! O să ajungă reu, domnule! o să ajungă reu! fiind că nu mai este patriotism și totul se vinde, și sânt oameni, me 'nțelegi, cari ar merită ..

Și omul meu ridică tonul așa de tare încât toată lumea dimpregiur își întoarce privirile către masa noastră .. Eu aplec ochii și cu tonal foarte blajin:

— Să me crezi că și pe mine ..

El ridicând tonul și mai sus:

— Ce, și pe dumneata? .. Când vinc, me 'nțelegi, un guvern ca bandiții, fiind că n'are cine să-l oprească de a lovi în tot ce e mai scump, pentru care nu mai există nici o apărare, fiind că tăcem toți, și eu și dumneata și dumnealor (arată pe cei de la mesele apropiate) ca niște lași, fără nimica sacru, me 'nțelegi! firește că are să-și bată joc de poporul întreg .. A! dar nu mai merge! Poți dumneatale, me 'nțelegi, să zîmbești și să ridici din umeri, par' că ai fi străin, nu ..

— Da nu ridie din umeri, domnule! nu zîmbese, domnule; me iartă!

— Tal! ..

— Lasă, zic, plătește eu ..

— Mersi! Las' că avem și noi cu ce plăti atâta lucru! .. Nu ne-a jupuit până acum de tot guvernul bandiților dumneavoastră!

— Al meu? guvernul meu? ..

— Las' că șcim noi .. Tal!!! surdule!

Plătește și pleacă foarte necăjit.

\*\*\*

Nu mai vin gazetele ..

N'apuc să-mi aduc aminte de gazete, și iată o altă cunoștință se apropie și-mi cere să-i permit a sta lângă mine ..

— Ei?

— Ei? repet eu.

— Îți place ce fac miserabilii?

— Care miserabili?

— Ei, care miserabili! derbedei! bandiții, care socotesc că, dacă se string două trei sute, beți, gata pe scandal .. Oamenii disperați, domnule, care pentru un pisoitu omoară pe tat'seu .. Dar astădată li s'a 'nfundat .. Auzi dumneata! În carne vie are să tragă! în carne vie!

— De, nene! zic eu ..

— Dar adicăte, ce poftiți, dumneavoastră? adicăte, cum o ești o ceată de dalcauci, de haimanale de-ale dumneavoastră în uliță cu reteveiu, guvernul ..

— Iartă-me, zic; înțeleg să combați pe haimanale, dar să susții că sânt ale mele .. me iartă ..

— Ce să te iert! .. Dumneavoastră, oameni inteligenți, sânteți de vină, fiind că stați indiferenți. Ia să fi mers dumneata cu mine și cu dumnealor toți (arată pe cei de la celelalte mese dimpregiur) să fi mers ca niște cetățeni convinși, să facem și noi o manifestație .. Dar nu! Noi stăm ca blegii în cafenele și 'n berării, și 'n cluburi, și lăsăm pe toți apelpisiții, care ard să puie iar mâna pe slujbușoare, ca să-și facă de cap și să răstoarne sub felurite pretexte ..

— Nene, zic, t'ei supără, nu t'ei supără, eu în politică, nu m'amestec, pentru că ..



— Pentru că?  
 — Pentru că... mi-e frică...  
 Frică?... bravo!  
 Și omul meu începe să riță:  
 — Atunci, dă-mi voie să-ți spun, adicăte, că ești o mangafă...  
 — Sunt funcționar, domnule...  
 — Toamă de-ai! trebuie să aperi guvernul...  
 Da ce? zic eu, cam plictisit — guvernul n'are altă apărare decât pe un conțepist ca mine?...  
 Omul meu îmi dă cu tifla, se scoală și pleacă grabit, fără să-și platească halbele, pe cari le-a beut una după alta... Las' că i le plătesc eu! și nu-mi pare rău: mai puțin costă două halbe decât crudele-î lecțiuni de civism...

\*\*\*

Dar iată sosește un băiat cu gazetele. Lumea i le smulge.

Înău și eu două: una guvernamentală și una oponentă.

Sunt om care iubese adevărul și fiindcă-l iubese, știu să-l caut. De mult mi-am făcut rețeta cu care, în materie politică, îl poți obține aproape exact.

De exemplu...

Gazeta opoziției zice: „... la această întrunire a noastră, alergaseră peste 6000 de cetățeni, tot ce are Capitala mai distins ca profesiuni libere, comerțianți, proprietari șel...”

Gazeta guvernului zice: „... la această întrunire a lor, d'abia se putuseră adună în silă vreo 300 de destrăbalați, derbedei, haimanale...”

Atunci, zic eu, au fost la acea întrunire 3000 și ceva de oameni, fel-de-fel, și mai așa și mai așa.

Pe când deschid gazeta guvernamentală, să mă uit la ultimele informațiuni asupra scandalului, iată că, intrând pe ușa din dos, vine la masa mea un domn ca de vreo trei-zeci și cinci de ani și mai bine, cu o barbă neagră foarte bogată, însoțit de un tinerel ca de vre-o paisprezece ani — probabil fiu-său.

Amândoi, tatăl și fiul, se așază „sans façon” la masa mea și tatăl, foarte răgușit, îmi zice cu ton de aspră imputare:

— Ce citești porcăria aia, dle?

— Pardon, zic eu...

Dar până să-î mai zic ceva tatălui, fiul îmi smulge gazeta, o rupe și o asvrle sub picioare...

— Domnilor! vreau să zic eu...

— Ce, domnilor? țipă băiatul... Credeți că n'aveți să plătiți infamia?...

— Ce infamie, domnule?

— O să ve arătăm noi dumneavoastră, tuturor, care ve solidarizați cu regimul banditesc...

— Cu regimul monopolurilor! adăogă tatăl răgușit.

Înțelegând că un tată așa de răgușit n'ar putea fi nici odată pentru monopolul beăturilor spirtoase, zic:

— Me iertați, domnilor, cu cine am, me rog, onoarea?

— Cu studenți! strigă băiatul!

— Bine, dumneata, se vede... dar tata dumneata...

— Care tată?

— Dumnealui! și arăt pe omul cu barbă.

— Nu-î sunt tată, domnule, strigă omul răgușit...

— ?... fac eu.

— ...Suntem camaradi...

— Camarađi!! strig eu. Camarađi? și încep să rid...

— Domnule! striga barbosul. Nu-ți permit să insulti tinerimea universitară!

Eu chem de grabă chelnerul, plătesc iute și plec, după ce salut frumos pe cei doi tineri camaradi.

CARAGIALI.



## Ilustrațiile noastre.

**Na și ție.** Iubirea între frate și soră e din cele mai delicate. A privi aceasta manifestare, este un ce încântător. Totdeauna cel mai mare iubește cel călduros pe cel mai mic. Asemenea moment ne presintă și ilustrația noastră. Mama s'a dus la câmp cu fetica și cu băiețelul ei. Acolo li se ofer miș de desfătări. Băiatul înse, mai mare, le observa mai curând decât sora mică. El a găsit niște poame. Culege cu plăcere din ele, dar nu uită să ofere și surorii: Na și ție.

**Maria și micul Isus.** Pictorii tuturor timpurilor ș-au ales cu plăcere subiectele din viața Mântuitorului nostru Isus Christos. O astfel de inspirație este și tabloul din nr. acesta, Maria cu micul Isus. Maria cu evlavia evanghelica pe față, face o impresie înalțătoare și dă întregului tablou o înfațisare sfântă.



## LITERATURĂ.

**Academia Română** ș-a publicat într'un tablou organizația votată în sesiunea generală trecută, despre care am dat informațiuni detaiate în numerele din urmă. Totodată ea a statorit ședințele ordinare în anul 1900—1901. Prima ședință săptămânală ș'a ținut vineri în 21 aprilie (+ maiu) și se vor continua până 'n 14/27 iulie. Atunci vor începe vacanțele de vară, care vor ține până la 15/28 august. La Crăciun vor fi vacanțe de două săptămâni. Sesiunea generală în 1901 se va deschide la 27 februarie (12 martie.)

**Noul anuar al universității din Iași.** Anuarul acesta apărut de curând, se deosebesc de publicațiile similare anterioare prin faptul că în el se oglindesc toată activitatea culturală a acelei universități. Rectorul actual dl Xenopol a avut nimerita idee de a expune lucrările tuturor profesorilor în afară de cursuri. Din 10 profesori la drept, 3 au publicat 9 lucrări științifice mari și mici. Din 10 profesori la facultatea de litere 6 au publicat 25 scrieri. Din 12 profesori de la facultatea de științe 8 au publicat sau au studiat 17 chestiuni științifice și din 15 profesori de la facultatea de medicină 11 au publicat 93 de studii sau observațiuni medicale. În afară de acestea societățile universitare: Solidaritatea, Carmen Sylva și Societatea universitară română au ținut o serie de conferințe, între cari mai multe în contra alcoolismului. În afară de această materie nouă, anuarul mai conține cronică anului, lista corpului didactic și cea a studenților în număr de 548 din cari 458 români și 90 evrei.

**Doce scrieri pentru popor.** În editura librăriei Ciurecu în Brașov au apărut: Cântecul lui Adam că

Pau scos din raiu. Si alte versuri frumoase, pastrate din bestrani si acum intaias-data date la tipar". — „Infocata si nenorocita dragoste a lui Filarot si Antusei. O povestire foarte frumoasa in versuri pastrata din bestrani". Manuscriptul original al ambelor se afla la Academia Romana din Bucuresti, daruita de editorul.

**In atentiunea domnilor invetatori romani.** Aducem la cunoastinta domnilor invetatori de la scoalele populare, ca ministerul reg. ung. de culte si instructiune publica cu datul de 26 martie 1900 nr. pres. 1070 a aprobat manualul „Geografia pentru scoalele populare, intocmita pe baza planului ministerial de invetament, partea prima, pentru clasele III si IV de Vasile Goldis prof. gimn." In legatura cu aceasta anuntam pe domnii invetatori, ca tocmai acum a esit de sub tipar si partea a doua din geografia dlui Vasile Goldis. Ambele parti se pot procura de la libraria editoare Churcu Brasov, precum si de la toate librariile din patria.

**Istorie biblice.** In editura tipografiei si librăriei diecesane din Caransebes a aparut, sub titlul „Istorie biblice" o Carte de religie pentru scoalele populare, cu adausurile: *a*, Despre sfanta scriptura; *b*, Rugaciuni: de dimineata, nainte de masa, dupa masa, de seara; *c*, Simbolul credintei. Lucrarea este aprobata de consistoriile gr. or. romane din Arad, Caransebes si Oradea-mare. Editia III.

**Monitorul intereselor petrolifere.** A aparut in Bucuresti o noua revista bilunara: „Moniteur des interets petroliferes roumains," in limba romana si franceza, sub directiunea dlui Nicolae Mancaș. Noua revista isi propune „sa apere interesele petrolifere romanești dacii sunt atacate, sa le puna in relief, sa concureze pentru a le face sa triumfeze."

**Biblioteca bunului econom.** Reuniunea economica din Orastie, care infiintata nu de mult, a si inceput sa lucreze cu mare zel, a decis sa scoata in carticele deosebite, retiparite din foaia sa „Bunul Econom", scrierile economice mai valoroase. Aceste vor apara sub titlul „Biblioteca bunului econom" si se vor vinde ieftin.

**Atheneul roman din Dorohoiu.** A aparut la Botosani si ni s'a trimis broșura: Discurs rostit in ziua de 27 februarie 1900, cu ocaziunea inagurarii Atheneului Roman din Dorohoiu, de G. Burghelē, vicepresedinte al Atheneului.

**Ziaristic.** Dl T. V. Păcățianu a fost numit de catre directiunea institutului „Tipografia" din Sibiu, conducator al ziarului „Tribuna". — „Deșteptarea" foaie populara din Bucovina, care pan' acuma aparea de doue ori pe luna, in viitor va apare in fiecare dumineca, sub conducerea dlui Atanasie German.



## MUSICĂ.

**Concertul dsoarei Onoria Popovici la Bucuresti.** Joi la 3 mai n., dsoara Onoria Popovici a dat la Atheneul Roman din Bucuresti concertul se anuntiat inca din luna trecuta. Concertul a reusit deplin, afirmandu-se o artista de forta, avend voce frumoasa, scoala solida si farmecul care electrizeaza. Dsoara Popovici, serie „Timpul" are o voce de soprano foarte intinsa, frumoasa cu deosebire in registrele de jos, bine timbrata si de o foarte mare dulceață. Dsa po-

sedă apoi si tehnica musicala, gratie unor studii serioase, canta cu siguranta si invinge cele mai mari dificultati de executiune. Gratie acestor calitati, toate bucatile din care se aleatuieste programul au placut foarte mult publicului de la Ateneu, care a recompensat pe artista cu aplause si numeroase rechemari. Cu deosebire a fost aplaudata aria din „Alceste" de Gluck, cantata cu un stil si cu o autoritate remarcabile, aria din „Norma" si o prea frumoasa romanța romaneasca.

**Pentru studii de muzica bisericeasca.** Comisiunea scolara a sinodului arhidiecesan din Sibiu, prin raportorul se dl Virgil Onitiu, a propus ca consistoriul sa fie indrumat a destina dintre stipendiile, ce le are la dispozitie, un stipendiu de 500 fl. pentru un tiner cu aptitudini potrivite, care sa faca studii speciale de cantari bisericești ortodoxe in terile ortodoxe. Sinodul a primit propunerea.

**Cantece soldatești.** Dl V. V. Hansmann, magistrul de capela mitropolitan, profesor de muzica si de cant in scoalele medii ale statului si in scoala de cadeti a infanteriei, a inceput sa publice in Bielitz (Osterr.-Schlesien) cantecele privitoare la viata militara ale tuturor popoarelor din monarchia Austro-ungara. Publicatiunea are titlul: „Das Soldatenlied in der osterreichisch-ungarischen Armee". Toate sunt scrise pentru o voce cu acompaniari de pian: de debut textul in limba originala, apoi in traducere germana. In broșura prima gasim intre piesele germane, maghiare, boheme, poloneze, croate, slovene, italiene, rutene, slovace si bosniace — si una romaneasca, aceasta inse („Iti aduci aminte") nu este canteec militaresc. Speram ca in broșurele viitoare si cantecele noastre soldatești vor fi mai bine reprezentate. Dl Nic. Firu, invetator gr. or. in Oradea-mare, punendu-se in legatura cu editorul, i-a si trimis cateva melodii romanești cu text. Colaboratori de pan' acuma ai dlui Hansmann, pentru cantecele romanești, sunt: Elia Caransu profesor la gimnasiul de stat din Radautz, Traian Cosma sergent in regimentul de infanterie nr. 37 in Livno, Vasile Sala invetator gr. or. roman in Vascoi si Michail Sbobodjan cancelist judecătoresc in Biala.

**Concertul dlui Dim. Popovici.** celebrul bariton wagnerian, care ar fi trebuit sa se dea sambata trecuta la Bucuresti, nu s'a dat si nici nu se va ține



## BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

**Vicariul Pușcariu — arhieru titular.** Sinodul arhidiecesan din Sibiu, intr'una din sedintele sale ținute in septemana trecuta, in urma raportului consistoriului arhidiecesan, a consimțit cu inaintarea arhimandritului vicar arhieriscopesc dr. Ilarion Pușcariu la treapta arhieriei si pentru acest cas i-a imbunatatit dotatiunea anuală cu un adaus personal de 1200 coroane la an, drept respata pentru serviciile facute bisericești de un lung sir de ani cu credință si devotament.

**Noul vicar gr. or. in Oradea-mare.** Sinodul eparchial din Arad a ales in sedinta sa din 5 mai vicar episcopesc al consistoriului gr. or. din Oradea-mare pe protosincelul Vasile Mangra, cu trei-zeci de voturi, doue-zeci de buletine fiind albe.

**Catedrala din Sibiu.** Sinodul arhidiecesan din Sibiu s'a ocupat si de chestiunea locului unde sa se

clădească noua catedrala. După discuție mai lungă, s'a decis ca aceea sa se zidească în strada Măcelarilor, unde se afla biserica de acum și casele parohiale și ale arhidiecesei, care să se demoleze.

**Senatul școlar și epitropesc al conistoriului din Sibiiu** s'a compus astfel: În senatul școlar: Vasile Damian, Vasile Voina, dr. Elie Cristea, dr. Ioan Mihu, dr. Daniil P. Barciannu, dr. Liviu Lemény, Virgil Onișin, Arseniu Vlaicu, Mihail Cîrlea, iar senatul epitropesc: Nicolau Ivan, Ioan Droc, Galacteon Săgau, Petru Pipos, Părtenu Cosma, Ioan de Preda, dr. Nicolau Vecerdea, Pantaleon Lucuta, Stefan Stroia. Pentru postul de referent școlar, sinodul a autorizat conistoriul sa substituie pe cineva până la sesiunea viitoare.

**Consistoriile eparchiei Aradului** s'a compus în sinodul trecut astfel: *Consistoriul din Arad. a.* Senatul bisericesc. Vasilie Mangra, dr. Ioan Trailescu și Gherasim Sêrb. *b.* Senatul școlar. Asesor ordinar: Romul Giorogariu. Asesori onorari: Ioan Petran, Traian Vațian, Augustin Beles, Adam Rosa, Paul Rotariu, dr. Nestor Oprean, Augustin Boțoc, Ștefan Antonescu, Aurel Petroviet, George Feier și Georgiu Lazaru. *c.* Senatul epitropesc. Asesor ordinar: Gerasim Sêrb, (Pil.) Asesori onorari: Dionisiu Popovici, Paul Tempea, Iancu Ștefanuț, Vasilie Olariu, dr. Nicolae Oncu, Emanuil Ungurean, Georgiu Purcariu, dr. Ioan Suciu, Petru Truța, Sava Raicu, Ioan Moldovan. — *Consistoriul din Oradea-mare a.* Senatul bisericesc. Vasilie Papp din Topa, Andrei Horvat. *b.* Senatul școlar. Ioan Teorean, Stefan Domocos, Georgiu Dudulescu, Teodor Lazar, Nicolau Zigre, dr. Florian Duma, dr. Atanasiu Marienescu, Paul Gavrielete, dr. Nicolae Popovici. *c.* Senatul epitropesc. Petru Ciuhand, Mochiu Vancea, Iosif Moldovan, Dimitrie Negrean, Nicolau Papp, Paul Făssie, Paul Papp, Ioan Glite, dr. Iustin Papp.

**Consistoriul din Caransebeș** s'a restaurat pe cei trei ani urmatori așa: 1. În senatul bisericesc, asesor onorar: dr. Traian Badescu. 2. În senatul școlar: Asesor referent (vacant). Asesori onorari: Andrei Ghidiu, George Gaspar, Mihail Juica, George Pepa, Ilie Curescu, Patriciu Drăgălina, Titu Hateg, Ioan Mareu, George Martinescu, Ioan Nedelcu. 3. În senatul epitropesc, asesor ordinar: Traian Barzu. Asesori onorari: T. Cioloca, Spiridon Șandru, dr. Petru Barbu, Ioan Pineiu, T. cav. de Seracin, Al. Stancovici, Const. Burdea, Iulian Ianculescu, Ioan Budintan, Ioan Topal.

**Aronizarea protopopiatelor în arhidieceasa Sibiiu** s'a discutat în sinodul ținut în săptămâna trecută. S'a decis ca doue protopopiate, a Avrigului și a Dobrei, sa înceteze când vor deveni vacante; protopopiatele Selnoc și Cetatea-de-Peatră se împreună într'unul; iar în alte vr'o douezeci s'a făcut unele schimbări mai mici.

**Adunare de învățători în Benic.** Despărțământul Alba-Iulia al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blasului se va întruni în adunare generală în comuna Benic la 20 maiu st. n.; președinte Ioan Pampu, notar George Spătăcean.

**Adunare de învățători în Valea-Sasului.** Despărțământul Bia al reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blasului se va întruni în adunare generală în comuna Valea-Sasului la 13 maiu st. n. sub presiul învățătorului Teodor Pănzăzan, notar D. L. Todoran.

**Adunare de învățători în Cincul-mare.** Despărțământul Făgăras al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceasa Blasului va ține adunarea sa generală în comuna Cincul-mare, la 20 maiu st. n.; președinte Ioan Pop, notar George Cosma.



## C E E N O U.

**Hymen. Dl. Clemente Hossu,** cassar la institutul de credit și economii „Bihoreana“ din Oradea-mare, la 6 maiu s-a serbat cununia în catedrala gr. c. din Oradea-mare, cu dsoara Mărioara Torsan, fiica dlui Grigorie Torsan, cantor-docinte gr. c. de Oradea-mare. Actul cununiei s'a celebrat de canonicul Moise Neș; iar nași au fost, din partea mirelui dna și dl dr. Coriolan Pap, din partea miresei dna și dl Iosif Vulcan.

**Noi advocați români.** *Dl dr. Aurel Vălean,* originar din părțile satmărene, făcând în Budapesta censura de avocat, s'a deschis cancelăria în Lugos. — *Dl Nicolae Mănoiu,* fost candidat de avocat în Brașov, a făcut la Mureș-Oșorhei censura de avocat.

**Procesele „Tribunei“ pentru Iancu.** Procuratura r. din Cluș a intentat proces contra ziarului „Tribuna“ pentru șapte articoli în chestia insultării memoriei lui Avram Iancu. Pentru doue (pretindem satisfacție și Procurorului hienă, poesie) a primit răspunderea dl Ioan Scurtu; pentru al treilea (Apel la tinerime) dl G. Novacovici; celelalte cad în sarcina redacțiunii „Tribunei“. Pentru aceste e inculpat Iosif Marschall, ca editor al ziarului „Tribuna“.

**Mormântul lui Barițiu.** Aflăm din „Tribuna“ că mormântul lui George Barițiu, lângă biserica parohială gr. cat. din Sibiiu, suburbiul de la Poarta-Turnului, impresurat cu un mic grilaj de fer, nu are la cap decât o simplă cruciuliță de lemn. Iată cum venerăm noi Români memoria marilor nostri bărbați. Barițiu a fost unul din fruntașii stăruințelor noastre de renaștere națională și culturală. A trăit toată viața pentru națiunea sa, muncind cu un entuziasm nenfrânt, jertfind tot ce-a avut și murind sărac! Și națiunea nu-î ridică la mormânt nici macar o peatră comemorativă!

**Țarul Rusiei în România.** Ziarele din București aduc știrea, că Țarul Rusiei va merge în cursul lunii iunie în România pentru a reîntoarce regelui Carol visita, ce i-a făcut în vara anului 1898. Țarul va petrece în România trei zile, va merge la București și va vizită și castelul Peleş din Sinaia. Cu ocaziunea aceasta se va face pe platoul dela Cotroceni o mare revistă militară, la care vor luă parte trupele din trei corpuri de armată. Țarul Nicolae i-se pregătește o strălucită primire în București.

**Petrecere de dans în Uzdin-Ozora.** Tinerimea română din Uzdin-Ozora a aranjat la 6 maiu n. petrecere de dans în otelul Ziva Tochin. Venitul curat s'a destinat pentru biblioteca populară. În pauză Călușerul și Bătuta.

**Înmormântarea renumitului pictor Munkácsy** s'a făcut mercuri în Budapesta, unde i s'a transportat osămintele. Toată capitala a îmbrăcat doliu, corpurile legiuitoare n'au ținut ședință și zeci de mii au luat parte. Funerariile s'au oficiat în hala de arte din pădurea orașului, unde s'a ridicat un splendid catafalce. A pontificat episcopul Desewfy din Timișoara, cu asistență strălucită. Au fost de față veduva,

rudele, toți miniștri, reprezentanții autorităților publice și alți bărbați de frunte, cu doamnele. Ministrul de culte Wlassics a rostit în numele guvernului un panegiric, apoi corul filharmonicilor a cântat un cânt de jale, după care au luat cuvântul Berzeviczy, Hoek și Jendrasik; în urmă a cântat reuniunea de cântări din Buda și cortegiul, în care patru trăsură duceau cununile, s'a pus în mișcare. La mormânt, în numele artiștilor, a rostit cuvântul de adio pictorul Carol Telepy.

**Au murit:** *Augustin Rezey*, asesor la sedria orfanală a comitatului Bihor, în Oradea-mare, la 5 maiu n., în etate de 51 ani; înmormântarea s'a fa-

cut la 7 l. c., pontificând canonicul Moise Neș, fiind de față fruntașii comitatului și ai orașului, dimpreună cu toată inteligența română orădană; cântările funebrale au fost executate foarte armonios de corul preparandiștilor gr. cat; -- *Ioan Ecuașan*, preot în Pecica-Română, în 5 maiu, în etate de 42 ani; -- *George Ciactan*, proprietar în Lechința, la 7 maiu, în etate de 70 ani.

**Mulți cumpărători de losuri** nu știu, că nu se escomptează sumele de câștig ale losurilor neplătite sau perdute, — căci și de aceste se pot pune ușor în circulațiune. În privința aceasta firma Feleki József, al cărei anunț din numărul acesta îl recomandăm atențiunii cetititorilor, a făcut dispoziții remarcabile, prin care ori cine primește cea mai mare siguranță.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ALDÁS NR. 296 b.)

## Cei mai norocos

și cel mai bun izvor de cumpărare

### a losurilor de loterie de classa ungara.

Ca să pot mulțumi clientela mea în toata privința, vind

## numai de acele losuri originale

cu *prețul oficial*, cari totodată sunt provădute cu *quitantiarea* și cu *signarea resortului de cambii* a

**Băncii comerciale ungare de Pesta.**

(Capital social: 80 milioane cor. Fond de rezervă, 25 milioane cor.)  
Prin urmare în ceea ce privește escontarea promptă și *culanta*, ofer **garanțiile cele mai sigure.**

## Cele mai multe câștiguri

s'au făcut totdeauna prin losurile loteriei de classă cumpărate la acest institut. Losurile câștigătoare se pot trimite pentru escontare și de-a dreptul la numitul institut și plățirea aceloră se efectuează în ori ce sumă **numai decât după tragere.**

**Loteria de classă reg. ung. privilegiată**

## e cea mai buna în lume,

care întrece chiar și loteria prusiană, din 100.000 de losuri se sortează 50.000 adică **jumătate.** În șese trageri consecutive, se sortează:

**13 milioane și 160.000 coroane** în bani gata. Câștigul principal, în cas de norocire, e **un milion de coroane.** De oarece **tragerile** primei clase se vor face deja la

# 17 si 18 maiu an. c. st. n.

și asortimentul, în urmarea cererilor multe, se exhaustiază, rog ca comăndele să se facă **cât mai curând.**

**Prețurile losurilor originale de cl. I**

Un los întreg	12 cor. —	Un $\frac{1}{4}$ de los	3 cor. —
O $\frac{1}{2}$ de los	6 cor. —	Un $\frac{1}{3}$ de los	1 50.

**Planuri de joc și liste de trageri trimit punctual**

**FELEKI JÓZSEF** vândător de losuri de loterie de cl. ung.

Budapesta, IX Üllői ut 21.

(2-2)